

JORDBRUKSAVTALE

2007-2008

Inngått mellom Staten, Norges Bondelag og
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
16. mai 2007

INNHold:

1. INNLEDNING	4
2. PRISBESTEMMELSER.....	4
2.0 GENERELLE BESTEMMELSER	4
2.1 MELK OG MELKEPRODUKTER	5
2.2 STORFE-, SAU- OG SVINEKJØTT	6
2.3 EGG.....	6
2.4 KORN	6
2.5 GRØNTSEKTOREN.....	7
2.5.1 Poteter	7
2.5.2 Grønnsaker og frukt	8
2.6 GENERELLE BESTEMMELSER VEDRØRENDE REFERANSEPRIS	8
2.7 REFERANSEPRIS FOR FJØRFEKJØTT.....	9
3. FONDSAVSETNINGER.....	9
3.1 LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF)	9
3.2 SKADEFONDET FOR LANDBRUKSPRODUKSJON	13
4. MARKEDSREGULERING.....	13
4.1 MARKEDSREGULERINGEN PÅ DE ENKELTE SEKTORER	13
4.2 FINANSIERING AV INNDRAGING OG OMSETNING AV MELKEKVOTER	14
4.3 AVSETNINGSTILTAK	14
4.4 TILSKUDD TIL RÅVAREPRISUTJEVNINGSORDNINGEN	14
4.5 EKSPORTRESTITUSJON	14
5. PRISTILSKUDD	14
5.1 INNLEDNING	14
5.2 PRISTILSKUDD MELK	14
5.2.1 Grunntilskudd melk	14
5.2.2 Distriktstilskudd melk	15
5.3 PRISTILSKUDD KJØTT OG EGG	15
5.3.1 Grunntilskudd kjøtt	15
5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt.....	16
5.3.3 Distriktstilskudd egg	16
5.4 TILSKUDD TIL NORSK ULL	16
5.5 TILSKUDD TIL GRØNT- OG POTETPRODUKSJON	16
5.5.1 Definisjoner	16
5.5.2 Grunnlag for tilskudd	17
5.5.3 Satser	17
5.6 FRAKTTILSKUDD	18
5.7 PRISNEDSKRIVING AV NORSK KORN	19
5.8 TILSKUDD TIL MATKORN	19
5.9 PRISNEDSKRIVINGSTILSKUDD POTETSPRIT	19
6. DIREKTE TILSKUDD	20
6.1 PRODUKSJONSTILSKUDD	20
6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato.....	20
6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet.....	20
6.1.3 Deltakere i prosjektet "Friskere geiter"	21
6.2 DRIFTSTILSKUDD TIL MELKEPRODUKSJON	21
6.3 DRIFTSTILSKUDD TIL SPESIALISERT KJØTTFEPRODUKSJON	22
6.4 DRIFTSTILSKUDD TIL SAUEHOLD	22
6.5 TILSKUDD TIL HUSDYR	23
6.5.1 Satser.....	23
6.5.2 Dyreslag	24
6.5.3 Tilskuddsberettigede områder	25
6.6 TILSKUDD TIL DYR PÅ BEITE	25
6.7 TILSKUDD TIL BEVARINGSVERDIGE STORFERASER	26
6.8 AREAL- OG KULTURLANDSKAPSTILSKUDD.....	26

6.8.1	Satser.....	26
6.8.2	Vekstgrupper	27
6.8.3	Tilskuddssoner.....	27
6.8.4	Definisjoner av jordbruksareal	28
6.8.5	Arealgrunnlag.....	28
6.9	REGIONALE MILJØPROGRAM	30
6.10	TILSKUDD TIL ØKOLOGISK LANDBRUK.....	30
7.	UTVIKLINGSTILTAK	32
7.1	TILSKUDD TIL DYREAVL M.M.	32
7.2	TILSKUDD TIL FRØAVL M.M.....	32
7.3	TILSKUDD TIL FORSØKSRINGER OG FORSKNING	33
7.4	TILSKUDD TIL PELTSDYRFØRLAG OG TILSKUDD TIL PELTSDYRFØR	33
7.5	TILSKUDD TIL KVALITETS- OG SALGSFREMMEDE TILTAK.....	34
7.6	TILSKUDD TIL FRUKTLAGER.....	34
8.	VELFERDSORDNINGER	34
8.1	DEFINISJONER	34
8.2	TILSKUDD TIL AVLØSING VED FERIE OG FRITID	34
8.3	TILSKUDD TIL AVLØSING VED SYKDOM M.V.....	35
8.4	MEDLEMSAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN.....	36
8.5	TILSKUDD TIL SYKEPENGEORDNINGEN I JORDBRUKET	36
8.6	ANDRE VELFERDSTILTAK.....	36
8.6.1	Tilskudd til landbruksvikarordningen.....	37
8.7	TIDLIGPENSJONSORDNINGEN FOR JORDBRUKERE.....	37
VEDLEGG 1:	BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET	38

1. INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens § 1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen gjelder for 01.07.2007 - 30.06.2008 for målpriser, mens den for bevilgninger over kap. 1150 gjelder kalenderåret 2008. Avtalen vil bli lagt fram for Stortinget i vårsesjonen 2007, og gjelder med forbehold om Stortingets godkjenning. Budsjettmessige konsekvenser av avtalen for 2008 er vist i vedlegg.

For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser og de faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag endre de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskriften for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

2. PRISBESTEMMELSER

2.0 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kap. 2.0 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kap. 2.1 – 2.5.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i GATT/WTO-avtalen (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner. Prisfastsettelsen gjennom målprissystemet vil være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for ku- og geitmelk, slik det framgår av kap. 2.1 – 2.5. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris, til Statens landbruksforvaltning. Markedsregulators priser på representantvaren skal være åpen og kjent også for andre markedsaktører. Markedsregulators videresalg av varer på noteringspunktet skal skje til samme pris til egne foredlingsaktiviteter som til konkurrerende markedsaktører.

Forholdet mellom noteringspris og målpris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av markedsreguleringstiltak. Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal det fastsettes en særskilt styringspris for det påfølgende avtaleår. Styringsprisen fastsettes slik at oppnådd pris skal ligge tilsvarende under i det påfølgende avtaleåret. Dersom det etter denne bestemmelse eller avtalepartene på annet grunnlag har fastsatt en styringspris, har den alle funksjoner som normalt tilligger målpris, inkludert grunnlag for fastsetting av øvre prisgrense. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene.

Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisene ned til målprisnivå.

Målprissystemets maksimalprisbestemmelser gjelder ikke for økologisk godkjente varer. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte varegrupper for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser.

Ansvarlig markedsregulator på de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

Markedsreguleringen for fjørfekjøtt er avviklet og det er derfor fastsatt en referansepris for fjørfekjøtt, som grunnlag for administrering av tollvernet, jf. kap. 2.6.

2.1 Melk og melkeprodukter

Tabell 2.1 Målpriser for avtaleperioden for ku- og geitemelk

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. l		
		Endret fra	Endring	Endret til
Ku- og geitemelk	Melk som oppfyller kravspesifikasjon for uforedlet melk i forskrift om markedsregulators forsyningsplikt innenfor melke-sektoren § 2.	3,84	0,10	3,94

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvare. Noteringssted er der melk som råvare passerer basismeieri definert i innfraktordningen. Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av TINE BA og melk som TINE BA selger uforedlet til andre. Øvre prisgrense er målprisen + 5 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter kvanta for de ukentlige prisnoteringene.

For å sikre et prisuttak i markedet som gjør at jordbruksavtalens målpris kan realiseres, og sikre melkeprodusentene en mest mulig lik pris uavhengig av melkeanvendelse og geografisk lokalisering, fastsettes det tilskudd og avgifter for ulike produktgrupper og markeder, jf. omsetningsloven § 6. Tilskudd og avgifter fastsettes av Statens landbruksforvaltning som forskrift med hjemmel i prisutjevningforskriften. Fastsettelsen skjer på grunnlag av avtalepartenes føringer og etter høring av berørte parter.

Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Statens landbruksforvaltning gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og forslag fra TINE BA skal Statens landbruksforvaltning fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket (styringspris).

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og TINEs egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i TINE (TINE Råvare), jfr. egen avtale mellom Statens landbruksforvaltning og TINE BA. Eventuelle brudd på denne avtalen skal forelegges for jordbruksavtalepartene for nærmere oppfølging.

2.2 Storfe-, sau- og svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpriser for avtaleperioden for storfe-, sau- og svinekjøtt

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Storfe	Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	40,13	2,06	42,19
b. Sau og lam	Lam ¹⁾ , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	46,00	4,00	50,00
c. Gris	Slaktegris kl E (inntil 90 kg)	26,22	0,00	26,22

¹⁾ Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt gammelnorsk sau og dielam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved følgende slakterianlegg: Nortura Trondheim, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Øvre prisgrense er målprisen + 10 prosent. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler. Som varegrupper regnes i denne forbindelse "storfe", "sau og lam" og "gris".

2.3 Egg

Tabell 2.3 Målpriser for avtaleperioden for egg

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	13,83	0,35	14,18

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvekt i brettpakning. Noteringssted for egg er Norturas anlegg i Sandnes og Rakkestad. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler. Som varegruppe regnes i denne forbindelse "egg".

2.4 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn er produsentpris på mathvete, matrug, bygg, havre og oljefrø av basis kvalitet levert til mottaksanleggene ved Oslofjorden slik disse mottaksanleggene er definert av Statens landbruksforvaltning i forbindelse med prisnoteringen

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet i henhold til tabell 2.4 nedenfor:

Tabell 2.4 Kriterier for basiskvaliteter

Art	Vanninnhold %	Hektolitervekt kg	Fremmede bestanddeler %	Protein ved matkvalitet %	Falltall ved matkvalitet i sekunder
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Rughvete	15	69	≤ 1,0		
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

For kornsesongen 2007/2008 er det fastsatt følgende målpriser (tabell 2.5):

Tabell 2.5 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Hvete, matkorn	2,12	0,03	2,15
Rug, matkorn	1,96	0,03	1,99
Bygg			1,81
Havre			1,65
Oljevekster	4,33	0,06	4,39

Målprisen på førkorn og intensjonsprisene for bygg og havre er avviklet. Det er fastsatt målpriser også for bygg og havre, med en økning på henholdsvis 2 øre og 5 øre pr. kg sammenliknet med intensjonsprisene for kornsesongen 2006/2007.

Priskurve

Ved utforming av priskurven i avtaleåret forutsettes det at markedsregulator i vesentlig grad tar hensyn til de kostnader som påløper for produsenter som lagrer korn og oljefrø utover i sesongen.

Prisnotering

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden som fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Noteringspris på målprisanleggene skal inkludere alle tillegg og trekk som ikke kan relateres til kornets matkvalitet og førverdi. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris på korn og oljefrø skal produsentprisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis kvalitet, jf. tabell 2.4.

Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg Felleskjøpgruppen har avtale med om å være kornkjøper fra produsent.

Øvre prisgrense er til enhver tid definert som målpris + 10 prosent. Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

2.5 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kap. 2.0 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.5.1 Poteter

Tabell 2.6 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter.

	Målpris, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring	Endret til
Sams bulkvare over 42 millimeter ¹⁾	2,38	0,17	2,55

1) Poteter levert på utvalgte pakkeri fra produsent, ved 12 feilenheter, ikke justert for frakt til Oslo

Øvre prisgrense er 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Når markedsaktørene rapporterer oppgjort pris til produsent til SLF, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 12

ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,7 % pr feilenhet, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 12 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet. Prisene noteres hver tirsdag.

2.5.2 Grønnsaker og frukt

Gjennomsnittlig målpris for grønnsaker og frukt økes med 4,70 %. Målpriskurver og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Tabell 2.7 Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter

Tomater	Kilosvare i 10 kg eske
Agurker	28-stk filmet og pakket i 10 kg eske
Rapidsalat	Pris per stk
Isbergsalat	Pris per stk., 9 stk. i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 500 g
Hvitkål	Kilosvare i sekk
Blomkål	Pris per stk., 12 stk i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 650 g
Rosenkål	Pris per ½ kg. Pakket i plastpose i kasse
Gulrot	Buntevare i 7 uker i starten av sesongen. Pris per bunt. Kilosvare i mesteparten av sesongen. Plastpose i samlesekk (2 x plast)
Kepaløk	Kilosvare i sekk. Gammel løk noteres tom. 3. uke i juli året etter høsting
Purre	Kilosvare. Varene pakkes i kasser
Knollselleri	Kilosvare. Kilosvarene pakkes i sekk
Reddik	Pris per bunt. Gjennomsnittsvekt regnes til 133 g. (7,5 bunt per kg)
Kruspersille	Pris per storbunt. Storbunt tilsvarer 10 småbunter i volum
Epler	Kilosvare. Epler > 70 mm, pakket på brett
Pærer	Kilosvare. Pærer > 65 mm, pakket på brett
Plommer	Kilosvare

Øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

2.6 Generelle bestemmelser vedrørende referansepris

Bestemmelsene i kap. 2.6 gjelder for kap. 2.7 fjørfekjøtt.

For produkter uten markedsreguleringstiltak fastsettes referansepris som grunnlag for administreringen av tollvernet. Referansepris vil derfor være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene. Artikkel 5 i GATT/WTO-avtalen (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Fastsatt representantvare framgår av kap. 2.7. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Forholdet mellom noteringspris og referansepris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av administrative tollnedsettelse. Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til referanseprisenivå.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av referansepris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med referansepris.

2.7 Referansepris for fjørfekjøtt

Tabell 2.8 Referansepris for fjørfekjøtt

		Referansepris, kr pr. kg
Varegruppe	Representantvare	Fastsatt til
Fjølfe-slakt	Fersk kylling, oppbunden, 900 - 1200 g uten innmat	25,01

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for fjølfe-slakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje oppgitt fra utvalgte slakterier. Øvre prisgrense er referanseprisen + 10 %.

Noteringsprisen for fjørfekjøtt beregnes på grunnlag av oppgaver fra markedsaktørene innen fjølfebransjen (dvs. slakterier eller slakterisammenslutninger). Disse rapporterer til Statens landbruksforvaltning med den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer. Markedsaktørene skal ukentlig rapportere produsert mengde og engrospris fordelt på ulike vektclasser, som grunnlag for Statens landbruksforvaltnings beregning av noteringsprisen.

3. FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond (LUF) hadde pr. 31.12.06 en egenkapital på 2 190,2 mill. kroner. Av kapitalen var 873,5 mill. kroner inntående i Norges Bank og 1 317,8 mill. kroner var i form av utlån.

For 2007 tilføres fondet 63 mill. kroner i engangsmidler over Jordbruksavtalen. Av disse kommer 48 mill. kroner fra tilbakebetaling av investeringsmidler knyttet til reguleringsanlegg og 15 mill. kroner av overførte beløp fra kap. 1150 i 2006. Partene er enige om å tilføre LUF 862,8 mill. kroner i 2008, inkludert 44,5 mill. kroner til forskning som blir flyttet fra post 77.13 i forbindelse med behandling av St.prp. nr. 1. Tabell 3.1 på neste side viser fremføring av kapitalstatusjonen i LUF for perioden 2006 – 2008.

Tabell 3.1: Fremføring av kapital situasjonen i LUF for 2006-2008 med basis i faktisk fremlagt regnskap for 2006 og prognoser over fremtidige utbetalinger. Tall i mill. kroner

	2006	2007	2008
Bevilgning innenfor avtalen	398,8	738,3	818,3
Flytting av forskningsmidler fra 77.13			44,5
Engangsmidler	166,1	15	
Engangsmidler (tilbakebet. reguleringsmidler)		48	
Renteinntekter	22,1	38,7	38,7
Andre inntekter	0,4	0,4	0,4
<i>Sum innenfor avtalen</i>	<i>587,4</i>	<i>840,4</i>	<i>901,9</i>
Bevilgning utenfor avtalen	322,2		
Renteinntekter utenfor avtalen	12,6		
<i>Sum utenfor avtalen</i>	<i>334,8</i>		
<i>Sum tilførsel</i>	<i>922,2</i>	<i>840,4</i>	<i>901,9</i>
Utbetalinger innenfor avtalen	557	937,2	1015,6
Andre kostnader innenfor avtalen	9,9	14,7	14,6
Rentestøtte	32,2	61,2	56,6
Utbetalinger utenfor avtalen	273,8		
Andre kostnader utenfor avtalen	6,4		
<i>Sum utbetalinger</i>	<i>879,3</i>	<i>1013,1</i>	<i>1086,7</i>
<i>Resultat</i>	<i>42,9</i>	<i>-172,7</i>	<i>-184,9</i>
-resultat innenfor avtalen	-11,7	-172,7	-184,9
-resultat utenfor avtalen	54,6		
<i>Egenkapital LUF pr. 31.12</i>	<i>2190,2</i>	<i>2017,4</i>	<i>1769,5</i>
Innestående i Norges Bank	873,5	808,6	674,7
Utestående investeringslån	1317,8	1208,8	1094,8
Kortsiktig gjeld	1,3		
Utestående investeringslån	1416,9	1317,8	1208,8
Avdrag på lån	-109,9	-114	-116
Utbetaling nye lån	10,9	5	2
Utestående balanse investeringslån	1317,8	1208,8	1094,8
Tilførsel inkl. rentestøtte	922,3	840,4	901,9
Netto tilførsel av kapital ifbm. investeringslån	99	109	114
<i>Disponibel likviditet</i>	<i>1021,3</i>	<i>949,4</i>	<i>1015,9</i>
Utbetalinger	879,3	1013,2	1086,7
<i>Endring i likviditet</i>	<i>142</i>	<i>-63,8</i>	<i>-70,9</i>

Tabell 3.2. nedenfor viser innvilgningsramme for LUF i 2007 – 2008.

Tabell 3.2: Oversikt over innvilgningsramme for LUF 2007 - 2008.

Ordninger	2007	2008
KSL Matmerk	42	42
Fylkesvise bygdeutviklingsmidler	371	380
Informasjons- og utviklingstiltak, miljø	11	10
SMIL	140	130
Verdensarv		3
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	40	43
Utviklingstiltak for geit ¹⁾	16	16
Andre utviklingstiltak i landbruket ²⁾	4	4
Overføring til Samisk utviklingsfond (SUF)	2	2
Verdiskapingsprogram for matproduksjon	76	67
Sentrale bygdeutviklingsmidler ³⁾	28	27
Grønt reiseliv	25	23
Bioenergi og skogbruk	190	190
Innlandsfisk		4
Klima		4
Forskning ⁴⁾		44,5
Sum LUF, ekskl. rentestøtte og tilbakebetalte reguleringsmidler	945	989,5

1) 2008: 11,6 mill. kroner til Friskere geiter, 0,4 mill kroner til seminastasjon geit, 4 mil. kroner til kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd.

2) 2 mill. kroner til setersatsing, 2 mill. kroner til beiteareal for gjess.

3) Avsettes som ramme, hvor hoveddelen av midlene fordeles i møte mellom avtalepartene, 2 mill. kroner øremerkes "Inn på tunet".

4) Overføres fra post 77.13 fra og med 2008.

På kapittel 4150 er det for 2007 prognosert inntekter på til sammen 47,975 mill. kroner som tilbakebetaling av investeringsmidler gitt til reguleringsanlegg som ikke lenger benyttes til formålet (37,8 mill. kroner fra Gartnerhallen, resten fra Prior/Nortura). Disse midlene omdisponeres til å øke bevilgningen til LUF i 2007. 29 mill. kroner disponeres i 2008 slik det fremgår av tabell 3.3.

Tabell 3.3 Tilbakebetalte reguleringsmidler disponert i 2008, mill. kroner.

Tiltak	2008
Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap	2
Program for rekruttering/likestilling	2
Utviklingsprogram for frukt og grønt	25
SUM	29

Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk!" utgjør den nasjonale strategien for næringsutviklingsarbeid innen og i tilknytning til landbruk.

Det bevilges 380 mill. kroner til fylkesvise bygdeutviklingsmidler. Lønnsomhetsvurdering av prosjektene skal ligge til grunn for tildeling av midler, men lønnsomhet er ikke ensbetydende med strukturrasjonalisering. Ulike eierformer skal likestilles ved prioritering av søknader. Nye krav til dyrevelferd og fornyelse av driftsapparatet skal vektlegges. Det er egne krav, og andre frister for økologisk produksjon sammenlignet med konvensjonell produksjon.

Økningen i rammen gjelder de bedriftsrettede midlene. Andelen av midlene som brukes til utrednings- og tilretteleggingstiltak holdes på samme kronemessig nivå som i 2007.

Utlånsrammen for rentestøtte er 700 mill. kroner for 2008. Nivået for rentestøtteordningen er 50 prosent av "ST4X" (risikofri rente 3 år stat) i foregående kalenderår.

Riskolån videreføres innenfor rammen av de fylkesvise BU-midlene.

Avsetningen til utviklingstiltak for geit framgår av tabell 3.2. 11,6 mill. kroner går til Friskere geiter, 0,4 mill. kroner til seminastasjon geit og 4 mill. kroner til kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd. Det vises for øvrig til kap. 6.1.3 om samordning av kompensasjonen for gjennomføring av smittesanering og kompensasjonen for bortfall av produksjonstilskudd for deltakere i tiltaket "Friskere geiter".

Det settes av 27 mill. kroner til sentrale BU-midler. Den endelige fordelingen av midlene gjøres i et eget møte høsten 2007. Innovasjon Norge forbereder saksframstilling til møtet mellom avtalepartene. Det øremerkes 2 mill. kroner av de sentrale BU-midlene til "Inn på tunet".

Det settes av 190 mill. kroner til skogbruk og bioenergi. Den endelige fordelingen av midlene gjøres i et eget møte mellom avtalepartene høsten 2007.

Det settes i gang et 5-årig utviklingsprogram for innlandsfiske, med sikte på å få *tre umodne verdikjeder* til å bli velfungerende næringer med et større utbud av kvalitetssikrede produkter innenfor:

- Næringsfiske
- Innlandsfiskeoppdrett
- Fisketurisme

Satsingen er på 4 mill. kroner per år, fordelt på et program for felles tiltak og infrastruktur, og målrettet prosjektstøtte. Programmet ledes av LMD med en styringsgruppe oppnevnt av LMD og avtalepartene i fellesskap.

Det settes av 2 mill. kroner til rekrutteringsarbeid, spesielt rettet mot kvinner. Norges Bygdeungdomslag får ansvar for å følge opp arbeidet. Innovasjon Norge, fylkesmennene og faglagene trekkes med i arbeidet. Det skal utarbeides et eget program for satsingen som godkjennes av avtalepartene.

Det settes av 25 mill. kroner i 2008 til et utviklingsprogram for frukt, grønt og bær.

Utviklingsprogrammet skal bestå av følgende elementer:

1. Satsing på frukt og bær/reiseliv/kulturlandskap på Vestlandet
2. Fruktpakkeri i Buskerud/Vestfold, investeringstiltak ved Eliteplantestasjon i Sauherad og settepotetanlegg i Overhalla
3. Utredning av produksjon av epler til industriell foredling.

Miljøvirkemidler på LUF

Partene er enige om fordeling av miljøvirkemidlene på LUF:

- Informasjons- og utviklingstiltak 10 mill. kroner. Midlene til informasjons- og utviklingstiltak fordeles i en sentral og en fylkesvis ramme i budsjettmøte mellom avtalepartene høsten 2007.
- Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) 130 mill. kroner.
- Nytt nasjonalt utviklingsprogram for klimatiltak på 4 mill. kroner hvert år i 5 år.

- Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap på 2 mill. kroner hvert år i 5 år.
- 3 mill. kroner til satsing i verdensarvområdene.

3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon

Tabell 3.4 Skadefondet for landbruksproduksjon. (Mill. kroner)

Egenkapital 01.01.07	Bevilgning 2007	Prognose forbruk 2007	Prognosert egenkapital 01.01.08	Budsjett 2008
68,872	27,750 ¹⁾	35,000	61,622	12,750

1) Inkl. 15,0 mill. kroner av overførte ledige midler kap. 1150 fra 2006.

Omfatter følgende ordninger:

1. Erstatning for klimabetinget svikt i plante- og honningproduksjon

- Erstatning ved avlingssvikt
- Tilskudd etter vinterskader på eng
- Erstatning ved tap av bifolk og svikt i honningproduksjon

2. Erstatning for tap av sau på beite

Erstatningen ved avlingssvikt gis pr. vekstgruppe pr. foretak med lik egenandel for hele landet, fastsatt til 30 pst. Minsteutbetalingen er på 5 000 kroner og toppavgrensning for utbetaling av erstatning pr. avlingsskade er på 500 000 kroner.

4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen. Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringsseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringsseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet.

Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE BA for melk
- Norske Fellekjøp BA for korn
- Nortura BA for kjøtt og egg

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntproducentenes Samarbeidsråd.

4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting for den sentralt administrerte kvotefordelingen vedtas av avtalepartene.

4.3 Avsetningstiltak

Tabell 4.1 Avsetningstiltak (Mill. kroner)

Ordning	Budsjett 2007	Budsjett 2008
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Kadaverhåndtering	5,0	5,0
SUM	18,9	18,9

Bevilgede midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Departementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag bestemme at midler som ikke trengs til ett av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål.

4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* er økt med 2,0 mill. kroner til 177,1 mill. kroner for 2008.

4.5 Eksportrestitusjon

Bevilgningen til underpost 70.13 *Eksportrestitusjon* er redusert med 0,4 mill. kroner, til 6,6 mill. kroner for 2008.

5. PRISTILSKUDD

5.1 Innledning

Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i.

Driftssenteret stedfestes som hovedregel til den eiendommen der driftsbygningen ligger. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom.

Dersom plasseringen av foretakets driftssenter i henhold til hovedregelen ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, legges driftssenteret til driftsbygning på den eiendommen der den produksjonen med størst andel av foretakets omsetning er plassert. Dersom det fortsatt ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal driftssenteret legges til den landbrukseiendommen som har størst jordbruksareal.

I tilfeller der plasseringen av foretakets driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, eller plasseringen ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

5.2 Pristilskudd melk

5.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskuddet for geitemelk er økt med 0,30 kr/liter til 2,77 kr/liter.

5.2.2 Distriktstilskudd melk

Tabell 5.1 Distriktstilskudd for melk.

Sone	Sats, kr pr liter 2007	Endring	Sats, kr pr liter 2008
A ¹⁾	0,00	0,00	0,00
B	0,08	0,01	0,09
C	0,25	0,01	0,26
D	0,34	0,01	0,35
E	0,44	0,01	0,45
F	0,57	0,01	0,58
G	0,82	0,01	0,83
H	1,03	0,01	1,04
I	1,61	0,01	1,62
J	1,70	0,01	1,71

1) omfatter landet utenom sone B-J.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill. liter melk.

5.3 Pristilskudd kjøtt og egg

5.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 5.2 Gjennomsnittlig sats for grunntilskudd til kjøtt.

Dyreslag	Sats, kr pr. kilo 2007	Endring	Sats, kr pr. kilo 2008
Sau og lam	3,81	0,0	3,81
Geit	5,15	0,0	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg, med unntak av lam av rasen gammelnorsk sau.

Fastsettingen av variasjonen i satsene skal primært gjøres én gang pr. år. Satsene for grunntilskudd fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Tabell 5.3 Distriktstilskudd for kjøtt

Sone	Dyreslag	Sats, kr pr. kg 2007	Endring	Sats kr pr. kg 2008
1 ¹⁾	Storfe, sau og geit	0,00	0,00	0,00
2	Storfe, sau og geit	4,05	0,30	4,35
3	Storfe, sau og geit	6,55	0,30	6,85
4	Storfe og geit	10,50	0,30	10,80
4	Sau	12,50	0,30	12,80
4	Gris	5,40	0,00	5,40
5	Storfe og geit	11,10	0,30	11,40
5	Sau	13,00	0,30	13,30
5	Gris	5,40	0,00	5,40
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal	Gris	0,54	0,30	0,84
Agder-fylkene, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag	Kylling og kalkun	0,20	0,10	0,30

1) omfatter landet utenom sone 2-5.

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

5.3.3 Distriktstilskudd egg

Tabell 5.4 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats, kr pr. kg 2007	Endring	Sats, kr pr. kg 2008
Vestlandet (unntatt Rogaland), Trøndelag	0,45	0,0	0,45
Nord-Norge	1,05	0,0	1,05

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg egg.

5.4 Tilskudd til norsk ull

Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet til norsk ull videreføres med 31,00 kr pr. kg for 2008.

5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til grønt- og potetproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

5.5.1 Definisjoner

- Frukt: Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet.
- Bær: Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.
- Veksthusgrønnsaker: Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).

- Poteter: Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- Tilskuddsberettigede områder: Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kap 6.7.3. Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.
- Omsetningsledd: Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning. Godkjente foretak i markedsordningen for poteter.

5.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert i perioden 01.01. - 31.12. året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i årsoppgave samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 5.5 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

5.5.3 Satser

Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er gitt med en sats på kr 1,05 pr. kg matpotet.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner, og er satt lik null over maksimalt kvantum for den enkelte produktgruppe. Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp pr. foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres produkter med høyeste sats først ved tilskuddsberegningen.

Tabell 5.6 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2007 ¹									
Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kr pr. kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	40 000 kg	1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Pærer			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Plommer			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Kirsebær			1,24	1,66	1,66	1,66	3,65	0,00	0,00
Moreller			1,96	2,38	2,38	2,38	4,38	0,00	0,00
Bær	1	30 000 kg	1,05	1,05	1,05	2,42	2,42	3,99	3,99
Tomat	1	75 000 kg	1,04	1,04	1,04	2,08	2,08	3,12	3,12
Slangeagurk	1	110 000 kg	0,61	0,61	0,61	1,23	1,23	1,84	1,84
Salat	1	160 000 stk.	0,38	0,38	0,38	0,76	0,76	1,13	1,13
Maksimalbeløp			78550	95350	95350	155950	175150	233900	233900

1) For utbetaling i 2008.

5.6 Fraktilskudd

Tabell 5.7 Fraktilskudd, mill. kroner

Ordning	2007	2008
Fraktilskudd for slakt	50,2	50,2
Fraktilskudd for egg	7,5	7,5
Fraktilskudd korn/kraftfôr	149,8	149,8
SUM	207,5	207,5

Tabell 5.8 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr pr. kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	2007	2008
Innfrakt	0,236	0,236

Innfraktilskudd kjøtt utvides til også å omfatte innfrakt av dyr som leieslaktes.

Tabell 5.9 Tilskuddssatser for innfrakt egg, øre pr. kg

Sone	Sats, øre pr. kg, 2008	
	Landet	Tillegg i Nord-Norge
0	0	0
1	11	56
2	18	88
3	24	121
4	32	153
5	39	189
6	44	216

Tabell 5.10 Satser for frakt av korn fra produsent eller mottaksanlegg i overskuddsområdet til nærmeste transittanlegg, 2008.

Sone	Avstand i km	Sats, kr pr. tonn, 2008
0	0 - 20	0
1	21 - 50	19
2	51 - 150	42
3	Over 150	Fastsettes individuelt

Tabell 5.11 Satser for frakt av økologisk korn fra produsent til nærmeste mottaksanlegg som kan ta imot den aktuelle arten, 2008.

2008	0	1	2	3	4	5	6	7
Sone, km	0 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101-120	121-140	over 140
Sats, kr pr. tonn	0	13	25	37	48	59	70	81

Tabell 5.12 Sats for sjøfrakt av korn fra Oslofjorden til underskuddsområdet

	Sats, kr pr. tonn 2007	Sats, kr pr. tonn 2008
Kristiansand	111	111
Stavanger/Fiskå	118	118
Vaksdal	128	128
Florø	136	136
Vestnes	142	142
Buvika/Trondheim	148	148
Steinkjer	153	153
Bergneset/Balsfjord	182	182

Tabell 5.13 Sats for frakttilskudd til importert fôrkorn

	Sats, kr pr. tonn 2007	Sats, kr pr. tonn 2008
Vaksdal	10	10
Florø	18	18
Vestnes	24	24
Buvika/Trondheim	30	30
Steinkjer	35	35
Bergneset/Balsfjord	64	64

5.7 Prisnedskrivning av norsk korn

Tabell 5.14 Sats for prisnedskrivning av norsk korn 2007/2008

Vekst	Sats, øre pr. kg
Korn	31,8
Økologisk korn	60,0
Oljefrø, lupiner og åkerbønner ¹⁾	165,0
Fôrerter ¹⁾	73,0

1. Fra 01.07.07 økes prisnedskrivningstilskuddet for oljevekster, lupiner og åkerbønner med 6 øre pr. kg til 165 øre pr. kg. Fra samme tidspunkt økes prisnedskrivningstilskuddet for fôrerter med 3 øre pr. kg til 73 øre pr. kg.

5.8 Tilskudd til matkorn

Matkorntilskuddet økes med 3 øre pr. kg til 23,2 øre pr. kg med virkning fra 01.07.07.

5.9 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit

Prisnedskrivningssatsene for 100% potetsprit er 7 kr pr. liter, med et tillegg på 3 kr pr. liter for rektifikasjon. Dersom satsene gir et behov som overstiger bevilgningen, skal rektifikasjonsbidraget reduseres. Det er avsatt 20 mill. kroner til ordningen i 2008.

Tilskuddet utgjør en del av markedsordningen for poteter. Markedsordningen for poteter omfatter også avrensordningen for poteter som skal sikre avsetning for avrenspoteter for bedrifter i markedsordningen for poteter. Statens landbruksforvaltning og Hoff Norske Potetindustrier inngår

avtale om avrenspoteter. Avtalen, herunder endringer og oppsigelse, skal godkjennes av Landbruks- og matdepartementet.

6. DIREKTE TILSKUDD

6.1 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd utgjør alle ordningene i kap. 6, med unntak av tilskudd til regionale miljøprogram. Produksjonstilskuddsordningene er regulert i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, som ble vedtatt 22. mars 2002.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag justere satsene innenfor bevilgningen. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, med unntak for arealtilskudd. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som gjengitt i kap. 5.1. Arealtilskudd, inkludert arealtilskudd til økologisk landbruk, gis etter den sone arealene er lokalisert i.

6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Ved oversittelse av søknadsfrist for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet med 1.000 kroner pr. foretak og virkedag etter fristens utløp hvis det ikke er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Søknader som leveres senere enn 1 måned etter søknadsfristen skal avvises.

Søknadsfristene for de nasjonale tilskuddsordningene framgår av oversikten nedenfor.

20. august kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- beitetilskudd
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk
- arealtilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

20. januar kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- driftstilskudd sau
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (jf. kap. 5.5)
- distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge (jf. kap. 5.5)

6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet

Bunnfradrag for alle foretak er på 4 000 kroner pr. år.

Ved beregning av produksjonstilskudd til enkeltpersonforetak, reduseres tilskuddet i 2008 med 5 000 kroner hvis foretakets innehaver er født i perioden 01.01.1938 - 31.12.1940. Hvis foretakets innehaver er født 31.12.1937 eller tidligere, reduseres tilskuddet med 25 000 kroner. Reduksjonen kommer i tillegg til bunnfradraget.

Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag, reduksjon i tilskuddet som følge av innehavers alder og reduksjon ved manglende miljøplan.

Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Foretak som ikke har miljøplan får reduksjon i produksjonstilskuddet som vist i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Reduksjon i produksjonstilskudd ved manglende eller mangelfull miljøplan

Areal, daa	Reduksjon, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

Avgrensning i produksjonstilskuddet på grunn av manglende eller mangelfull miljøplan foretas med bakgrunn i arealgrunnlaget i søknaden. Dersom husdyrproduksjonen har et omfang som krever spredeareal utover arealgrunnlaget i søknaden om produksjonstilskudd, så skal avgrensningen av tilskuddet beregnes med utgangspunkt i det areal som er nødvendig som spredeareal.

6.1.3 Deltakere i prosjektet "Friskere geiter"

Kompensasjonen til deltakerne i tiltaket "Friskere geiter" for bortfall av produksjonstilskudd pga. at deltakerne ikke har tilskuddsberettigede dyr på søknadstidspunktet, er samordnet med kompensasjonen for gjennomføring av smittesaner i besetningen. Førstnevnte del av samlet kompensasjon kan gis i en avgrenset periode til oppbygging av produksjonsomfanget, maksimalt for tre år. Denne utbetalingen er ikke avgrenset til å gjelde tilskudd for husdyr, men også andre aktuelle produksjonstilskudd. Deltakere i tiltaket "Friskere geiter" med kombinert geit- og sauehold kan også motta kompensasjon for sau, dersom det kan dokumenteres at sauene er slaktet pga. smittehensyn.

Beregnet kompensasjon med grunnlag i bortfall av direkte tilskudd for 2008 er om lag 4 mill. kroner, som overføres til underpost 50.11.

6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta driftstilskudd til melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 3.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Start av kvoteåret for kumelk er 1. mars. Foretak som selger sin kvote, er berettiget driftstilskudd melk på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen pr. 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31. juli. og 1. januar med 50 % av sats for hver søknadsomgang. Foreløpige satser framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.2 Foreløpige satser kroner pr. foretak pr. år 2008

	5 kyr eller mer pr. foretak, kr/foretak/år	4 kyr pr. foretak, kr/foretak/år	3 kyr pr. foretak, kr/foretak/år	2 kyr pr. foretak, kr/foretak/år	1 ku pr. foretak, kr/foretak/år
Kumelk, Sør-Norge	59 800	48 840	35 880	23 920	11 960
Kumelk, Oslofjorden ¹⁾	64 700	51 760	38 820	25 880	12 940
Kumelk, Nord-Norge	65 600	52 480	39 360	26 240	13 120
		Ved 27 geiter eller flere pr. foretak, kr/foretak/år		Redusert utbetaling pr. geit når det er færre enn 27 geiter pr. foretak, kr/geit/år	
Geitmelk		65 600		2 430	

- 1) Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og kommunene Røyken, Hurum, Lier og Drammen i Buskerud.
- 2) For samdrifter godkjent av Statens landbruksforvaltning etter 01.07.2004 gjelder de samme utmålingsbestemmelser som er angitt i tabellen for andre foretak.

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.4.2. gjelder tilsvarende.

For godkjente samdrifter i melkeproduksjon som søkte Statens landbruksforvaltning om godkjenning før 01.07.2004 og som startet opp innen 31.12.2005, gjelder følgende bestemmelser: Det gis ett driftstilskudd pr. samdrift. Satsen for samdrifter i kumelkproduksjon i Sør-Norge er 104 800 kroner når samdrifta har 2 medlemmer og 133 700 kroner når samdrifta har 3 eller flere medlemmer. For samdrifter i kumelkproduksjon i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo, Akershus og ovennevnte kommuner i Buskerud, samt samdrifter i kumelkproduksjon i Nord-Norge og geitmelkproduksjon, er satsen 114 800 kroner for samdrifter med 2 medlemmer og 148 700 kroner for samdrifter med 3 eller flere medlemmer.

6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 5.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31.juli og 20. januar med registreringsdato 1.januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31.juli. og 1.januar med 50 % av sats for hver søknadsomgang.

Satsen er 1 420 kroner pr. ammeku, regnet fra første ammeku, for foretak med 6 til 50 ammekyr, og 71 000 kroner pr. foretak for foretak med mer enn 50 eller flere ammekyr.

Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.5.2. gjelder tilsvarende.

6.4 Driftstilskudd til sauehold

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til sauehold står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 6.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoen 1. januar.

Satsen er 150 kroner pr. sau/ammegeit/utegangersau over 1 år -regnet fra første sau/ammegeit/utegangersau- for foretak med 10 til 50 sauer/ammegeiter/utegangersauer, og 7500 kroner pr. foretak for foretak med mer enn 50 sauer/ammegeiter/utegangersauer.

Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.5.2. gjelder tilsvarende.

6.5 Tilskudd til husdyr

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til husdyr står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 første ledd.

For hester, sauer, utegangersau og ammegeiter er søknadsfristen 20. januar med registreringsdato 1. januar. For lamme- og kjeslakt, slakta gris og livgriser med levende vekt på minst 50 kg, er søknadsfristen 20. januar og beregningsgrunnlaget antall dyr solgt foregående kalenderår. For øvrige dyreslag er søknadsfristen 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Dersom foretaket slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i matloven (husdyrloven før 01.01.04), før forskrift 21. juli 2004 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon trådte i kraft, utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringsdato før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

Dersom foretaket har opphold mellom to innsett på registreringsdatoen og det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner, kan det gis tilskudd for antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden begrenses oppad til 12 uker, og regnes fra slakting til høner i nytt kull er 20 uker. For søkere hvor siste innsett er uttatt til førtidsslakting, begrenses oppholdsperioden oppad til ordinær slakteuke for innsettet, med tillegg for pålagt opphold som spesifisert i forskriften for frivillig førtidsslakting av høns, pluss 2 uker.

Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon og (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene.

For satellitt-besetninger i purkeringer gis tilskudd til husdyr for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato.

6.5.1 Satser

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp pr. søker. For tilskudd som utbetales i 2008, dvs søknadsomgangene 20. august 2007 og 20. januar 2008, er maksimalbeløpet 220 000 kroner pr. foretak. For godkjente samdrifter i melkeproduksjon som søkte Statens landbruksforvaltning om godkjenning før 01.07.04 og som startet opp innen 31.12.2005, er maksimalbeløpet 250 000 kroner pr. foretak. Tilskuddet til lammeslakt inngår ved beregning av maksimalbeløpet.

Tabell 6.3 Foreløpige satser, kr pr. dyr pr. år, 2008

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr/år ¹⁾	Maksimalt antall dyr støtteberettiget	
Melkeku, ammeku ²⁾	1-16	3 120	340 100	
	17-25	1 584		
	26-50	396		
Storfe ²⁾	1-250	787	648 100	
Melkegeit og melkesau ²⁾³⁾	1-125	900	61 100	
	126-250	412		
Sau/ammegeit over 1 år pr 1. jan.	1-75	624	1 053 300	
	76-100	543		
	101-200	250		
	201-300	113		
Utegangersau (alle)	1-300	113		
Lammeslakt	kvalitet O og bedre	150		
	kvalitet O-	63		
	t tillegg for økologiske lam, kvalitet O- og bedre	9		
Kjeslakt	over 3,5 kg	63		
Avlsgris ²⁾			64 800	
	- Sør-Norge	1-35		915
	- Nord-Norge	1-35		1 202
Slakta gris og gris solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg	1-1 400	28	1 190 000	
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ²⁾			Verpehøner: 3 623 900	
	- Sør-Norge	1-1 000		12
	- Nord-Norge	1-1 000		26
	- landet	1 001-5 000		12
Unghester under 3 år	Alle dyr	1 000		

1) Satsen er null kroner pr dyr utenfor de beskrevne intervaller.

2) For melkeku, ammeku, storfe, melkegeit, melkesau, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess utbetales tilskuddet med grunnlag i 50 % av sats for dyr på registreringsdato 31. juli og 50 % av sats for dyr på registreringsdato 1. januar.

3) Forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.

6.5.2 Dyreslag

Definisjon av dyreslag under punkt 6.5.1:

- *Melkeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Ammeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som ikke er melkeku.
- *Melkegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Melkesau*: Sau over 1 år pr. 1. januar og som er satt inn i produksjon av melk som nyttes som råstoff til lokal foredling.
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeit.
- *Avlsgriiser*: Purker som har født minst ett kull, og rånere som er satt inn i avlen.
- *Slaktegriser*: Griser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg.
- *Verpehøner*: Høner som er minst 20 uker gamle, unntatt livkyllinger for salg.

- *Utegangersau*: Sauer som går ute hele året og stort sett greier seg selv.
- *Sau*: Over 1 år pr 1.januar, og som ikke er utegangersau.
- *Lammeslakt*: Klassifiserte slakt.¹⁾
- *Kjeslakt*: Klassifiserte slakt over 3,5 kg slaktevekt.¹⁾
- *Hjort*: Hjort i oppdrett som går i inngjerdet hegn på innmark/utmark.

1) Klassifisering skal skje ved offentlig godkjent slakteri og av godkjent klassifisør. Slakterier som slakter inntil 1200 sau/lam pr. år defineres som mindre slakterier. Produsenter som leverer lam til slike godkjente slakterier kan motta tilskudd til husdyr for lammeslakt, også om slakta ikke er klassifisert av godkjent klassifisør. Tilskuddet gis i slike tilfeller etter en sats tilsvarende gjennomsnittlig klassifisering ved den aktuelle søknadsomgangen.

6.5.3 Tilskuddsberettigede områder

Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. *Sør-Norge*: Resten av landet.

6.6 Tilskudd til dyr på beite

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyr på beite står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

Tabell 6.4 Foreløpige satser for beregning av tilskudd 2008

Utmarksbeitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kroner pr. dyr
Kyr, storfe, og hest ¹⁾	Alle dyr	Alle	250
Sau, lam, geit og kje ¹⁾	Alle dyr	Alle	85
Beitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kroner pr. dyr
Kyr, storfe, hjort og hest ²⁾	Alle dyr	1-4	200
Kyr, storfe, hjort og hest ³⁾	Alle dyr	5-7	200
Sau, lam, geit og kje ²⁾	Alle dyr	1-4	25
Sau, lam, geit og kje ³⁾	Alle dyr	5-7	25

1) Minimum 8 uker på utmarksbeite

2) Minimum 16 uker beiting

3) Minimum 12 uker beiting

Det vil kunne være mulig å oppnå både utmarksbeitetilskuddet og beitetilskuddet for samme dyr innenfor ett år.

Antall uker beiting er det antall uker hvor hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting av utmark eller innmark med tilfredsstillende beitemuligheter. Bare en mindre andel av daglig grovfôrinntak kan være grovfôr som er tilført utenfra eller slått på stedet.

Definisjonene av dyreslag under kap. 6.5.2 gjelder tilsvarende. Tilskudd ved veterinære restriksjoner, se kap. 6.5 tilskudd til husdyr.

Sports-/hobbyhester som etter skriftlig avtale og mot godtgjørelse beiter på innmark som disponeres av et foretak, anses som disponert av foretaket.

6.7 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til bevaringsverdige storferaser står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 2.

Som bevaringsverdige storferaser regnes sidet trønderfe og nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkoll, vestlandsk fjordfe og telemarkfe. Kyr er både melkekyr og ammekyr som har kalvet minst én gang. Okser må være 12 måneder eller eldre ved søknad om tilskudd. For å være berettiget tilskuddet må dyrene være minst 7/8 raserene.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på 1 200 kroner pr. dyr. Det gis kun tilskudd for 2 gårdsokser av samme rase pr. foretak.

6.8 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Vilkårene for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 første ledd.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31.juli.

Foretak som slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner med hjemmel i matloven (husdyrloven før 01.01.04), før forskrift 21. juli 2004 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon trådte i kraft, kan gis areal- og kulturlandskapstilskudd. Tilskuddet gis på grunnlag av det beregnede grovfôrarealbehovet som oppstår som følge av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslaktingen. Dette uavhengig av om det kan dokumenteres salg av grovfôr på arealet. Avgrensning av tilskuddsberettiget areal skjer etter de regler som gjelder for den aktuelle søknadsomgangen. Tilskuddet kan gis i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag, og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen. Tilskuddsberettigede foretak som ikke har mottatt slikt tilskudd ved søknadsomgangene med registreringsdato 31.07.2002, 31.07.2003 og 31.07.2004 kan likevel få tilskudd.

6.8.1 Satser

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill. daa (inkl. innmarksbeite)

Tabell 6.5 Foreløpige satser, kr pr. daa 2008

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Kulturland- skapstilskudd	Alt areal	192						
Satser arealtilskudd:								
Grovfôr	0-200	75	0	99	198	226	256	
Grovfôr	Over 200	50	0	50	50	50	50	
Korn	0-800	107	159	247				
Korn	Over 800	96	146	232				
Potet	Alt areal	50				900		
Grønnsaker	0-30	400				1 500		
Grønnsaker	31-60	200						
Frukt og bær	0-30	550			800	1 150		
Frukt og bær	31-40	500			800			

6.8.2 Vekstgrupper

Tabell 6.6 Vekstene er delt inn i følgende vekstgrupper

Vekstgruppe	Vekst
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, erter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til krossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær, planteskoler og blomsterdyrking på friland

6.8.3 Tilskuddssoner

Tilskuddet gis etter den sone arealene er lokalisert i.

Tabell 6.7 Landet er delt inn i følgende soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen

6.8.4 Definisjoner av jordbruksareal

De tre hovedkategoriene av jordbruksareal bygger på definisjonene i Handbok fra Skog og landskap 01/2007 (Markslagsinstruksen)

- **Fulldyrket jord** er jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde og som kan brukes til åkervekster eller til eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying¹.
- **Overflatedyrket jord** er jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite** er jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter / beitetålende urter²

Areal skal beregnes i horisontalplanet. Målingene og arealklassifikasjonen følger for øvrig prinsippene som ligger til grunn for nasjonale standarder for kartdata.

Ved arealberegning av innmarksbeite skal etter gjeldende retningslinjer innslag av ikke-jordbruksareal som fjell, sumper, dammer og skog som pr. enhet er større enn 1,0 dekar trekkes fra.

I tilskuddssammenheng stilles følgende tilleggskrav til innmarksbeite: Arealet skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Det kan ikke gis arealbaserte tilskudd for innmarksbeitearealer som ikke beites tilstrekkelig til at arealtilstanden over tid opprettholdes. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig.

6.8.5 Arealgrunnlag

- Tilskuddet, inkl. satsen på 192 kroner pr. daa for "Kulturlandskapstilskudd", gis til areal som faller inn under vekstgruppene definert i kap. 6.7.2. og til areal som nyttes til grønn gjødsling i vekstskifte med økologisk korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær. Restarealer i tilknytning til fulldyrka og overflatedyrka jord, inkl. areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag o.l. som ikke faller inn under de definerte vekstgruppene, gis ikke Areal- og kulturlandskapstilskudd, men kan gis tilskudd over de regionale miljøprogrammene.
- Alt areal skal som hovedregel høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen.
- Det gis ikke areal- og kulturlandskapstilskudd for areal som er grunnlag for utbetaling av erstatning etter Forskrift 21. juli 2004 nr. 1131 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon.
- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Utleie av areal som beite til sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren kan tas med i arealgrunnlaget til utleieren. Avtale om beiting med sportshester skal foreligge skriftlig og vedlegges søknaden.

¹ Kriteriet er at arealet skal kunne pløyes til vanlig pløyedybde, dvs. 20 cm. Selv om en i dag kan tenke seg fornying av eng ved bruk av andre metoder som f.eks. grunn jordarbeiding, skal kravet forstås slik at arealet må kunne fornyes ved pløying. Dette krever et tilnærmet steinfritt ploglag på 20 cm.

² Med grasarter og beitetålende urter forstås en art som blir fremmet av kultivering som f.eks. engkvein, rapparter og sølvbunke. Med kultivering forstås en her i hovedsak avbeiting, men det kan også omfatte f.eks. rydding og naturlig gjødsling. Sølvbunke er tatt med, selv om beiteverdien er lav, fordi sølvbunke ofte vil finnes i gammel beitemark. Arter som finnskjegg, blåtopp og smyle skal ikke regnes med. Dekningen av beitetålende urter som f.eks. hvitkløver, ryllik og løvetann bør regnes inn sammen med dekingen av gras. Det viktigste skillet for grasartene når det gjelder potensialet som beiteressurs går mellom *breiblada arter* (f.eks. engkvein, rapparter og sølvbunke) og *smalblada arter* (f.eks. smyle, finnskjegg og sauesvingel).

Produksjon av grovfôr for salg:

- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
- Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningssvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal:

Tilskuddsberettiget areal avgrenses på følgende måte:

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar pr. beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 6.8 Avgrensning av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	3	4	5
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 8 uker på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Uteangersau, alle	1,7	2,1	2,5
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 daa innmarksbeite = 0,6 daa fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.
3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet
  - a) Maksimalt antall daa grovfôrareal som kan godkjennes pr. grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.9 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Uteangersau, alle	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 8 uker på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6
Sauer 1 år og eldre pr. 01.06 evt. ved beiteslipp og som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,3	3,6	4,1

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 6.9, kan tas med i arealgrunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) I tillegg til tilskuddsberettiget grovfôrareal fremkommet under kap. 3 a over, kan det gis tilskudd for areal til produksjon av grovfôr for salg. Nedre grenser for avling som kan godkjennes ved beregning av tilskuddsberettiget areal ved produksjon for salg framgår av

tabellen nedenfor.

Tabell 6.10 Minimumsavling for beregning av areal ved grovførsalg, kg pr. daa

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Etter eventuelle avgrensninger med grunnlag i punktene 1-3 ovenfor framkommer tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket. Grovfôrareal utover dette er ikke tilskuddsberettiget.

6.9 Regionale miljøprogram

Midlene skal brukes til rettighetsbaserte ordninger utformet i henhold til nasjonalt miljøprogram og de regionale miljøprogrammene for fylkene.

Total ramme for regionale miljøprogramtilskudd som kommer til utbetaling i 2008 er 390 mill. kroner.

Tabell 6.11 Fylkesvis fordeling av midler i mill. kroner til regionale miljøprogram med utbetaling i 2008.

Fylke	2008
Østfold	33,0
Oslo/Akershus	43,7
Hedmark	40,8
Oppland	51,9
Buskerud	21,3
Vestfold	16,5
Telemark	11,3
Aust-Agder	3,6
Vest-Agder	5,8
Rogaland	23,3
Hordaland	18,9
Sogn og Fjordane	23,3
Møre og Romsdal	17,2
Sør-Trøndelag	23,3
Nord-Trøndelag	25,7
Nordland	17,2
Troms	9,1
Finnmark	3,0
Sum fylker	388,9
Evaluering	1,1
Sum RMP	390,0

6.10 Tilskudd til økologisk landbruk

Tilskudd gis til foretak som disponerer areal eller husdyr når produksjonen skjer etter bestemmelsene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler. Arealer og husdyr må inspiseres og godkjennes av

Debio før tilskudd kan utbetales. Som hovedregel er arealgrunnlaget det samme for tilskudd til økologisk landbruk som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Unntakene er beskrevet nedenfor.

Fristen for å søke om omleggings- og arealtilskudd til økologisk landbruk er 20. august. Ved én søknadsomgang kan det ikke gis både omleggings- og arealtilskudd for samme areal. For tilskudd til økologisk husdyrproduksjon er det de samme søknadsfrister og registreringsdatoer som for tilskudd til husdyr pr. dyreslag.

Definisjoner

- Økologisk landbruksproduksjon: Økologisk landbruksproduksjon er landbruksproduksjon som tilfredsstiller produksjonskravene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler.
- Karenstid: Karenstid er tiden fra påbegynt omlegging av en produksjon til produksjonen kan godkjennes som økologisk drevet. Arealet defineres i karenstiden som karenstidensareal.

Omleggingstilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis som et årlig tilskudd for arealer som er under omlegging til økologisk landbruk. Tilskuddet gis pr. dekar med en sats uavhengig av vekst, men dette med unntak for innmarksbeite. Bestemmelsene om avgrensning av tilskuddsberettiget areal for AK-tilskudd anvendes ikke ved beregning av omleggingstilskudd.

Ved søknadsomgangen 20. august 2007 gis det etter søknad omleggingstilskudd for arealer med karenstart i perioden 1.1.-31.7.2007 og for arealer som startet omlegging i 2006, som det ikke tidligere er utbetalt tilskudd for.

Det er et krav at arealer det er utbetalt omleggingstilskudd for må drives økologisk minst 3 år etter omlegging.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

Etter søknad gis det arealtilskudd til økologisk landbruk for arealer som er godkjent som omlagt til økologisk landbruk senest 31.7.2007. Tilskuddet gis etter den sone arealene er lokalisert i.

I tillegg til vekster som er berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd, er arealer til grønnjødsling og arealer som brakkes berettiget arealtilskudd til økologisk landbruk. Grønnjødslingsarealer er også berettiget kulturlandskapstilskudd. For at arealet kan godkjennes som grønnjødsling, må alt plantemateriale brukes til grønnjødsling, ikke brukes til fôr eller beites. Inntil 50 pst. av foretakets økologisk drevne arealer i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær kan nyttes til grønnjødsling og samtidig være berettiget arealtilskudd. Foretak som finner det hensiktsmessig å bruke mer enn 50 pst. av økologisk drevet areal i vekstgruppen korn, potet, grønnsaker, frukt og bær til grønnjødsling kan søke Fylkesmannen om dispensasjon fra denne bestemmelsen, men det kan ikke gis arealtilskudd for grønnjødsling oftere enn hvert 3. år for samme areal.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon. Definisjon av dyreslag er de samme som i tilskudd til husdyr.

Tabell 6.12 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk landbruk 2008

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr pr. daa pr år	Areal- tilskudd, kr pr. daa pr år	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, kr pr. dyr pr. år ¹	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Grønnsaker, frukt og bær	250	1000		
Poteter	250	500		
Korn til modning	250	300		
Grønngjødsling	250	363 ²		
Innmarksbeite ³	0	75		
Annet areal som blir dyrket økologisk	250	75		
Melkeku			1500	1752
Ammeku			945	1320
Andre storfe			285	420
Sau over 1 år pr. 1. januar, inkl. utegangersauer			200	260
Melkegeit, ammegeit			70	90
Avlsgris			300	300
Slaktegris			200	200

¹ Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter

² Arealtilskudd for inntil 50 % av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær. I tillegg gis det 192 kr/daa i kulturlandskapstilskudd til økologiske grønngjødslingsarealer, slik at samlet tilskudd til grønngjødslingsarealer er 555 kr/daa.

³ Arealet normeres med faktor 0,6

7. UTVIKLINGSTILTAK

7.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 7.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2007	2008
Tilskudd til semin	30,0	30,0
Tilskudd til veterinærreiser	38,3	38,3
Tilskudd til avlsorganisasjoner	12,8	12,8
SUM	81,1	81,1

Satser for tilskudd til veterinære reiser

Tilskuddet består av:

- Skyssgodtgjørelse etter statens regulativ for reiser innenlands for avstander over 40 løpende km med egen bil eller leid skyss (båt, taxi)
- Reisetillegg fastsatt av avtalepartene. Satsene er som følger:
  - bil/motorsykkeltog: 3,05 kr/km
  - reisetid/ventetid (beregnet etter nærmere regler): 200 kr/t
  - ombordstigningstillegg: 55 kr

7.2 Tilskudd til frøavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til planteavl m.m. økes med 2,0 mill. kroner til 7,52 mill. kroner for 2008.

7.3 Tilskudd til forsøksringer og forskning

Tabell 7.2 Tilskudd til forsøksringer og forskning, mill. kroner

Ordning	2007	2008
Forsøksringer	33,4	36,4
Forsknings- og utredningsarbeid	40,0	44,5
SUM	73,4	80,9

Bevilgningen til forsøksringer overføres til Landbrukets Forsøksringer (LFR).

Bevilgningen til forskning økes med 4,5 mill. kroner til 44,5 mill. kroner i 2008. Av midlene øremerkes 2 mill. kroner til prosjekter innen planteforedlingsforskning, ordningen administreres av Statens landbruksforvaltning. Videre øremerkes det 3 mill. kroner til handlingsplan for redusert bruk av plantevernmidler og 8 mill. kroner til økologisk landbruk.

Når det gjelder øvrig prioritering av midlene til forskning / utredning, legges det til grunn at det er behov for å øke kunnskapen relatert til miljøutfordringer generelt og klimautfordringene spesielt. Det er videre behov for økt kunnskap relatert til likestilling i landbruket, landbrukets rolle i distriktpolitikken og til juridiske rammebetingelser for norsk landbruk (bl.a. jordvern), samt skatte- og avgiftspolitik. Forøvrig vises til forskningsprioriteringer i Landbruks- og matdepartementets nye strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon.

Bevilgningen til forskning ligger i dag på underpost 77.13. Partene er enige om å flytte midlene til forskning over til Landbrukets utviklingsfond fra 2008, som gjennomføres i St.prp. nr. 1 for 2008.

7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Tabell 7.3 Tilskudd til pelsdyr, mill kroner.

Ordning	2007	2008
Tilskudd til pelsdyrfôrlag	17,8	17,8
Tilskudd til pelsdyrfôr	5,4	5,4
SUM	23,2	23,2

Det kan foretas overføringer mellom de to delordningene innenfor bevilgningen på underpost 77.14.

7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 7.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2007	2008
Utvikling av plantemateriale	9,2	9,2
Handlingsplan plantevernmidler	13,5	13,5
Kvalitetstiltak settepotetavl	5,54	5,74
Opplysningsvirksomhet frukt, grønnsaker og potet ¹⁾	7,5	7,5
Produsentsammenslutninger	0,5	0,8
SUM	36,24	36,74

1). Under avsetningen kan det for poteter bl.a. gis tilskudd til tiltak for å bedre potetkvaliteten og til produsentrettet informasjon om markedsforholdene.

7.6 Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager videreføres med 8,0 mill. kroner i 2008. Tilskuddet gis som et tilskudd pr. kg mottatt frukt.

8. VELFERDSORDNINGER

8.1 Definisjoner

Avløserlag: En organisasjon som har som formål å organisere og administrere avløsning innenfor et område der det ligger til rette for slikt samarbeid, og som er åpent for medlemskap for alle foretak i området som har rett på avløsertilskudd. Avløserlaget må være organisert med eget styre og vedtekter. Avløserlaget må være godkjent av fylkesmannen etter tilråding fra kommunen der avløserlaget er registrert.

Avløserring: To eller flere foretak som har gått sammen om å ansette felles avløser. Ringen må ha styre og vedtekter. Vedtektene må være godkjente av kommunen. Fellesbeite for melkeproduksjon som er organisert på samme måte, kan regnes som avløsering i beitesesongen.

8.2 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift om tilskot til avløsning.

Søknadsfristen er 20. januar året etter at avløsningen har skjedd. Ved oversittelse av søknadsfrist, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet som gjengitt i kap. 6.1.1.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppkjøret er foreløpige, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag justere satsene innenfor bevilgningen.

Maksimalbeløpet utgjør 55 500 kroner. Nedre grense for krav om tilskudd er 5 000 kroner. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

For enkeltpersonforetak er grunnlaget for fastsetting av tilskudd dyretallet på foretaket pr. 1. januar i avløseråret. For andre foretak er grunnlaget for fastsetting av tilskudd dyretallet på foretaket i søknadsåret. For slaktegriser og griser solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, gjess, kalkuner, ender, livkyllinger og slaktekyllinger, blir antall slaktede dyr og/eller antall solgte livdyr i foregående år lagt til grunn for fastsetting av tilskudd for enkeltpersonforetak. For andre foretak blir tilskuddet for disse dyra fastsatt ut fra leveranser i avløseråret. Tilskuddsatser, maksimalbeløp og nedre grense for krav om tilskudd er det samme i disse tilfellene.

Tabell 8.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid i 2007(kr/dyr pr år) med utbetaling i 2008

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8	3.086
	over 8 dyr	2.094
2 Storfe	alle dyr	446
3 Melkegeiter og melkesauer	1-40	733
	over 40 dyr	490
4 Ammekyr		571
5 Sauer over 1 år / ammegeiter		388
6 Avlsgriser		882
7 Slaktegriser		31
8 Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess		7,7
9 Hester alle dyr		882
10 Avlskaniner		220
11 Gjess/kalkuner		2,70
12 Ender/livkyllinger/livkalkuner		0,75
13 Slaktekyllinger		0,32
14 Revetisper		243
15 Mink-/ildertisper		71
16 Hjort alle		300

Definisjonen av dyreslag under kapittel 6.5.2 gjelder tilsvarende. Forøvrig gjelder disse definisjonene:

- *Avlskaniner*: Hunkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull
- *Gjess/kalkuner*: Gjess og kalkuner som er slaktet foregående år
- *Ender/livkyllinger/livkalkuner*: Ender som er slaktet foregående år. Solgte livkyllinger foregående år. Kalkuner hos oppaler bestemt for salg og der kalkuner kan være inntil 28 uker
- *Slaktekyllinger*: Kyllinger som er slaktet foregående år
- *Pelsdyr*: Reve-, mink- og ildertisper

Foretak som deltar i smittesaneringsprosjektet "Friskere geiter" kan få kompensasjon for bortfall av avløsertilskudd ferie/fritid i samsvar med prinsippene fastsatt for kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd ved jordbruksoppgjøret 2006.

For satellitt-besetninger i purkeringer gis tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato. Foretak som selger sin kvote, er berettiget tilskudd til avløsning ved ferie og fritid på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen pr. 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

Utbetaling i 2008 av avløsertilskudd ferie/fritid for hjort for avløsning gjennomført i 2007, beregnes med grunnlag i omsøkt dyretall i søknad om produksjonstilskudd med registreringsdato 01.01.08.

8.3 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning sykdom m.v. står i forskrift om tilskot til avløsning. Søknadsfristen er senest 3 måneder etter siste dag som gir rett til tilskudd.

Maksimalt tilskudd pr dag fastsettes for foretak med husdyrproduksjon ut fra tilskudd for ferie og fritid pr 1. januar i søknadsåret. For foretak med helårs veksthusproduksjon blir maksimalt tilskudd fastsatt ut fra oppvarmet veksthusareal pr 1. mars. For foretak med annen planteproduksjon blir

maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt på grunnlag av areal for ulike vekster pr 31. juli foregående år og satsene pr dekar og vekst. For foretak med honningproduksjon blir maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt ut fra satser pr bikube og antall bikuber pr 1. april. Onnetiden er perioden fra 15. april til 1. oktober.

Foretak innenfor frukt- og grøntsektoren med produksjonsperiode ut over onneperioden, kan gis dispensasjon, slik at de kan motta avløsertilskudd ved sykdom ut over onneperioden. Statens landbruksforvaltning fastsetter retningslinjer for fylkesmannens bruk av dispensasjon i slike tilfeller, slik at det blir en dispensasjonspraksis for reelle forhold.

Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte foretak. Hele søknadsperioden er grunnlag for utregning av det maksimale tilskuddet søker kan få utbetalt. Hele søknadsperioden er antall sykmeldte dager, antall dager med fødselspermisjon osv. som det søkes om tilskudd for. Lange sykmeldinger og fødselspermisjon kan deles opp i flere søknader.

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom mv. settes som følger:

Tabell 8.2 Kroner pr. dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd, jf. tabell 8.3

Vekst	Sats i kr pr. dekar
Korn ¹⁾	32
Potet ¹⁾	150
Frukt og bær ¹⁾	660
Grønnsaker og andre planteprodukter ¹⁾	370
Bikuber	Sats pr. bikube
Bikuber ¹⁾	100

1. For foretak med plante- og/eller honningproduksjon gjelder tilskuddsordningen kun i onnetida, når en som har næringsinntekt fra foretaket som følge av sykdom mv. ikke kan delta i arbeidet i foretaket.

Tabell 8.3 Maksimalt tilskudd pr. dag og pr. foretak.

Husdyr- og plante ¹⁾ -produsenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt avløsertilskudd ferie og fritid / Maksimalt grunnlag for planteprodusenter	Veksthusareal, m ²	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m ²	345
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m ²	515
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m ²	690
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m ²	860
kr > 30.000	> 1786 m ²	1 030

1. Produksjon av korn, poteter, frukt og bær, grønnsaker og andre planteprodukter, jf. tabell 8.2.

8.4 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til delvis dekning av medlemsavgiften til folketrygden opprettholdes med 130,8 mill kr i 2008.

8.5 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Bevilgningen opprettholdes med 88,0 mill. kroner i 2008.

8.6 Andre velferdstiltak

Avsetning til Andre velferdstiltak i 2008 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 8.4 Andre velferdstiltak, mill. kroner

Ordning	2007	2008
Tilskudd til landbruksvikarordningen	17,0	37,0 ¹⁾
Tilskudd til Landbrukets HMS-tjeneste	15,0	16,0
Sum	32,0	53,0

1) I tillegg kommer 27 mill. kroner som overføres fra KRD for 2008

8.6.1 Tilskudd til landbruksvikarordningen

Det etableres en landsdekkende ordning basert på om lag 240 årsverk i landbruksvikarvirksomhet. Ansvar for den nye ordningen overføres fra kommunene til avløserlagene. 2008 blir en overgangsperiode hvor kommuner med et etablert landbruksvikartilbud fortsatt kan motta det eksisterende særskilte tilskuddet knyttet til ordningen med 78 750 kroner pr. landbruksvikarstilling.

Den nye landbruksvikarordningen omfatter foretak som er berettiget tilskudd til avløsning ved sykdom mv. Det er ikke være krav om at landbruksforetak må være medlem i et avløserlag for å kunne motta bistand fra landbruksvikar.

I 2008 må en også dekke kostnadene ved landbruksvikarordningen for 2007 pga. etterskuddsvis utbetaling. For tilskuddsordningen med landbruksvikarer ansatt i avløserlagene, etableres det en forskuddsvis utbetaling etter nærmere bestemmelser.

8.7 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Ordningen er regulert i forskrift om Tidligpensjon til jordbrukere.

Satsene er 100.000 kroner for enbrukerpensjon og 160.000 kroner for tobrukerpensjon. Grensen for hvor stor inntekt bruker og ektefelle/samboer hver for seg kan ha uten å få avkorting er 175.000 kroner. Disse endringene gjelder fra og med 2007.

Grensen for annen inntekt for ektefeller/samboere ved søknad om tobrukerpensjon, dvs. beløpet for å komme inn under ordningen, er 100.000 kroner fra 2008.

Oslo 16. mai 2007

Terje Riis-Johansen

Bjarne A. Undheim

Knut Sjøvold

VEDLEGG 1: BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET*Utslag av avtalen og foreløpig budsjett 2008. Mill. kroner*

Kapittel 1150:		Budsjett	Endring 2008	Budsjett
Post	Benevning	2007 ¹⁾		2008 ²⁾
50.11	Tilskudd til LUF	738,253	80,000	818,253
50.12	Tilskudd til skadefondet for landbruksproduksjon	12,750	0,000	12,750
50	Fondsavsetninger	751,003	80,000	831,003
70.11	Tilskudd til avsetningstiltak	18,900	0,000	18,900
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	175,100	2,000	177,100
70.13	Tilskudd til eksportrestitusjon	7,000	-0,400	6,600
70	Markedsregulering, kan overføres	201,000	1,600	202,600
73.11	Tilskudd til norsk ull	158,100	0,000	158,100
73.13	Pristilskudd melk	486,100	19,300	505,400
73.15	Pristilskudd kjøtt	659,300	28,500	687,800
73.16	Distriktstilskudd egg	6,200	0,000	6,200
73.17	Distrikts- og kvalitetstilskudd på frukt, bær og gr.sak.	54,800	2,500	57,300
73.18	Fraktilskudd	207,500	0,000	207,500
73.19	Tilskudd til prisnedskrivning av korn	411,496	1,000	412,496
73.20	Tilskudd til matkorn ¹⁾	74,820	11,300	86,120
73.21	Prisnedskrivning av potetsprit	19,000	1,000	20,000
73	Pristilskudd (overslagsbevilgning)	2077,316	63,600	2140,916
74.11	Driftstilskudd, melkeproduksjon	979,700	62,000	1 041,700
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	1 900,900	-2,500	1 898,400
74.16	Beitetilskudd	358,000	52,000	410,000
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	2 991,669	134,300	3 125,969
74.19	Tilskudd til regionale miljøprogram	390,000	0,000	390,000
74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	94,700	-5,300	89,400
74	Direkte tilskudd, kan overføres	6 714,969	240,500	6 955,469
77.11	Tilskudd til dyreavl med mer	81,070	0,000	81,070
77.12	Tilskudd til frøavl med mer	5,520	2,000	7,520
77.13	Tilskudd til forsøksringer og forskning	73,400	7,500	80,900
77.14	Tilskudd til pelsdyr	23,200	0,000	23,200
77.15	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	36,240	0,500	36,740
77.17	Tilskudd til fruktlager	8,000	0,000	8,000
77	Utviklingstiltak, kan overføres	227,430	10,000	237,430
78.11	Tilskudd til avløsning for ferie/fritid	1 069,519	-0,900	1 068,619
78.12	Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.	166,800	-14,800	152,000
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800	0,000	130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	0,000	88,000
78.15	Tilskudd til øvrige velferdstiltak	32,000	21,000	53,000
78.16	Tilskudd til tidligpensjonsordning	122,035	-0,100	121,035
78	Velferdsordninger, kan overføres	1 609,154	4,300	1 613,454
SUM KAP. 1150		11 580,872	400,000	11 980,872

1) Saldert budsjett 2007 justert for finansiering av den negative bevilgningen på underpost 74.21 med henholdsvis 13 mill. kroner på 74.14, 7 mill. kroner på 74.16 og 8 mill. kroner på 74.17

2) Budsjett før flytting av bevilgninger mellom poster, samt kvantums- og konsekvensjusteringer.